

**Оқыту үшін бағал
және оқу үшін баға**

“Бағалау” дегеніміз не?

«Бағалау» термині «жақын отыру» латын тіліндегі мағынада- бағалаудың негізгі сипаты бір адам басқа адамның не айтып, не істегенін немесе өзін-өзі бақылау жағдайында өзінің дербес ойлауын, түсінігін немесе тәртібін мұқият бақылауы болып табылады.

Бағалаудың мақсаты:

- Оқытудың қиындықтарын анықтау;
- Жетістіктер туралы кері байланыс (оқушылар, мұғалімдер және ата-аналар үшін);
- Болжау және сұрыптау;
- Стандарттарды бақылау және орындау;
- Оқыту бағдарламасының мазмұнын және білім беру стилін бақылау

Бағалаудың түрлері

**критериалды
бағалау**

Алдын
ала
әзірлен
ген
крите
рий
лерге
сәйкес
анықтал
ған

**формативті
бағалау**

Оқыту
үшін
бағалау

**суммативті
бағалау**

Оқуды
бағалау

**кері
байланыс**

Жетістік
ке
жеткенді
гін
көрсете
тін

Оқытуды бағалау және оқыту үшін бағалау

Қалыптастырушы

Оқыту барысында

Кері байланыс

Жұмыстың бағытын өзгерту

Жиынтық

Тақырып, бөлім соңында

Жұмыстың нәтижесін көрсету

Қорытынды баға беру

Суммативті бағалау

Белгілі бір мерзім ішіндегі нақты білім көрсеткішін көрсетеді (Қорытынды тест, емтихан, сынақ, бақылау кеспелері, т.б.)

Бағалау әдістерін мұғалім жоспарлайды.

Формативті бағалау

Күнделікті тәжірибеде қолданылады. Міндетті түрде оқушымен кері байланыс орнатылу керек. Мұғалімге сыныптың түсіну, ілгерілеу деңгейін көрсетеді.

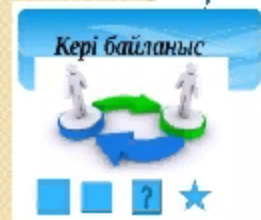
Формативті бағалаудың шарттары:

- 1) оқушылардың оқу мақсаттарын білу және түсінуі;
- 2) кері байланыстың тиімді тәсілінің қолданылуы;
- 3) өздігінен білім алуға деген белсенділіктің болуы;
- 4) бағалау критерийлерімен таныс болуы;
- 5) өз жұмысына талдау жасай білуі (рефлексия).

**Ауызша
кері
байланыс**

**“Өзін-өзі
бағалау” әдісі**

**Қалыптастырушы
бағалау**

**“Стикердегі
диалог” әдісі**

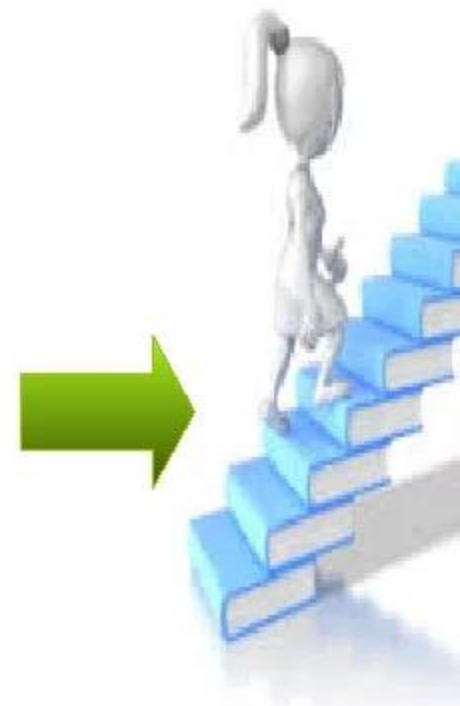
**“Әріптестер”
әдісі**

**“Смайликтер”
әдісі**

Жиынтық бағалау

Жиынтық бағалау – белгілі бір оқу кезеңін (тоқсан, триместр, оқу жылы, орта білім деңгейі), сондай-ақ оқу бағдарламаларындағы бөлімдер/ортақ тақырыптарды аяқтаған кезде балл және баға қою арқылы жүргізілетін бағалау түрі

Оқытуды жақсартудың бес басты

Факторлары

Оқушылармен кері байланысты тиімді қамтамасыз ету.

Оқушылардың өзіндік оқуға белсенді қатысуы.

Бағалау нәтижелерін ескере отырып, оқытуды өзгерту.

Оқушылардың өзін-өзі бағалауы

Өздерінің оқуын қалай жақсартуға болатындығын түсіну қажеттігі.

БАҒАЛАУ ӘДІСТЕРІ

«Плюс-минус-қызықты» әдісі

Оқушыларға сабақ соңында кестені толтыру ұсынылады: П(+), М(-), Қ (қызықты).

- «П»-«плюс» бағанына сабақта ұнаған нәрсе жазылады ақпарат, жұмыс түрлері, т.с.с.
- «М»-«минус» бағанына сабақтың ұнамаған немесе түсініксіз сәттері, оқушы пікірі бойынша оған ешқандай қажеттілігі жоқ ақпарат жазылады.
- «Қ»-«қызықты» бағанына оқушылар сабақта естіген қызықты мәліметтерді жазады, оған қоса тақырып бойынша білгісі келетін мәселелер бойынша мұғалімге сұрақтар жазуға болады.

Критериалды бағалау: Мұғалімдерге:

- * Сапалы нәтиже алуды қамтамасыз ететін критерийлерді құрастыруға;
- Өз жұмысын талдау және жоспарлау үшін ақпарат алуға;
- Оқу үрдісінің сапасын жақсартуға;
- Әрбір оқушының жеке ерекшеліктерін ескере отырып, оқушы үшін оқытудың жеке траекториясын алуға;
- Бағалаудың әр түрлі тәсілдері мен құралдарын қолдануға;
- * Оқу бағдарламасының мазмұнын жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізуге мүмкіндік береді.

* Бағалау критерийлері

Критерийлер	дискрипторлар	Бағалау шкаласы 0,1,2
Тақырыптың ашылуы	1. Тақырыпқа сай келуі 2. Мазмұндылығы	
Постер жасаудағы талаптар	1. Жүйелілігі 2. Ұқыптылығы 3. Түсініктілігі	

10-9 ұпай - «5»

6-5 ұпай - «3»

8-7 ұпай - «4»

4 ұпайдан төмен - «2»

«Қол сигналдары» әдісі

- *Мен ... түсініп жатырмын және түсіндіре аламын (бас бармақ жоғарыға қарай көтерілген);*
- *Мен кейбір тұстарды түсінбедім (бас бармақ жанына қарай көрсетіп тұр);*
- *Мен түсінген жоқпын (бас бармақ төменге қарай көрсетіп тұр).*

Бағалау түрлері

Кері байланыс

«Бес саусақ»
әдісі

1. **Бас бармақ** – басты мәселе. Бүгінгі сабақта ең күнделік мәселе қандай болды.
2. **Елалы үйрен** – білетінім. Мен топта неге жұмыс жасадым? Кімге көмектестім? Негізгі нәтиже болды ма?
3. **Ортаң теріс** – ойлау. Мен бүгін неңді білім мен тәжірибе алдым?
4. **Шыңдыр шүмек** – шынайылық. Сабақ маған ұнады ма? Неліктен?
5. **Кішкентай бөбегі** – көңіл-күй ақуалы. Мен сабақта өзімді қалайша сәтті еттім.

Екі жұлдыз, бір тілек

Рубрика – Критерий -Дескриптор

Рубрикалар оқушылар *не үшін* оқитынын көрсетеді

Критерийлер оқушы *нені* үйрену керектігін байқатады

Дескрипторлар (түйінді сөз) оқушы *қалай* жоғары нәтижеге жете алатындығын көрсетеді

Критериалды оқытудың маңыздылығы

Мұғалім үшін:

- Әрбір оқушының өзгешелігін ескере отыра жеке білім алу траекториясын құру.

Оқушы үшін:

- Берілген бағалау критерийлерін түсіну, қолдану, жұмысын бағалай білуі.

Ата-ана үшін:

- Баланың білім алуындағы өсу деңгейін қадағалауы.